

ทำใจให้สงบ

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๓

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “แผ่นดินไหว”

กราบนมัสการหลวงพ่อดับ ขผมได้มาขอหลวงพ่อยู่ปฏิบัติธรรมที่วัดช่วงกลางปีที่แล้ว และช่วงปลายปี ในขณะที่ผมเดินจงกรม และเมื่อเดินไปเรื่อยๆ ผมได้หยุดที่ปลายทางจงกรม และทันใดนั้นก็มีอาการเหมือนเวียนหัว ผมก็หยุด แล้วสายตาที่มองต่ำอยู่ก็เห็นผืนดินเลื่อน ออกไปข้างหน้า ผมก็หยุด เพราะไม่กล้าเดิน กลัวจะล้มออกจากทางจงกรม เหตุการณ์นี้เกิดขึ้น ๒ ครั้งครับ แต่ครั้งนานไม่เท่ากัน

กราบถามหลวงพ่อกว่า เกิดจากอะไร และต้องปฏิบัติอย่างไรต่อไปครับ

ตอบ : นี่พูดถึงปฏิบัติใหม่ไ้ เวลาเราออกมาประพฤติปฏิบัติ เราก็อยากจะได้ความ ร่มเย็นเป็นสุข เราจะบอกว่า เวลาเราประพฤติปฏิบัติ เราประพฤติปฏิบัติเพื่อบุญกุศล เราได้บุญ เราได้กุศล ความกุศล กุศลของเรา เห็นไหม

เวลาคนที่เด็กนักเรียน เด็กนักเรียนเวลาเขาเรียนเขาติดขัดสิ่งใด บอกให้นั่งสมาธิฯ พวก เด็กหรือคนที่ไม่เคยทำจะต่อต้าน โอ้โฮ! ดูหนังสือขนาดนี้ มุมานะขนาดนี้มันยังไม่รู้เรื่อง แล้วให้ นั่งสมาธิมันไม่มีเวลาไ้

แต่เด็กบางคนเขาเชื่อฟัง พอเขาเชื่อฟังนะ เวลาเขามีข้อสงสัยต่างๆ ที่มันติดขัดเขาจะวาง ใจก่อน แล้วเขาจะไปนั่งสมาธิพักหนึ่ง พอนั่งสมาธิพักหนึ่ง กลับมาแล้วเขาคิดได้ เขาคิดออก ขึ้นมา นี่เขาเห็นคุณค่า เด็กบางคนเขาเห็นคุณค่านะ

แต่โดยส่วนใหญ่จะบอกว่า เราต้องอ่านหนังสือมากๆ เราจะต้องค้นคว้าให้มากๆ แล้ว เราถึงจะสอบได้ แล้วก็ติดบ่วงกันอย่างนี้

แต่ถ้าเวลาเป็นความจริงๆ นะ เวลาเราคิดสิ่งใดไม่ได้ เราติดขัดสิ่งใดนะ ให้อ้างไว้ก่อน แล้วมาทำความเข้าใจของใจ แต่มันไม่สงบนะสิ พอไม่สงบขึ้นมามันก็ไม่ได้ผลขึ้นมาไง แต่ถ้ามันสงบขึ้นมามันจะได้ผลของมันไง

ทีนี้เราจะบอกว่า การที่จะมีปัญญา การใช้ปัญญา นั่งสมาธิภาวนาคือการฝึกหัดใช้ปัญญาๆ แล้วเวลาเรามานั่งสมาธิภาวนากันนี่ไง มันได้บุญได้กุศลตรงนี้ไง มันได้บุญได้กุศลขึ้นมา

เวลาที่เราเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา หรือเราไปปฏิบัติที่วัด ถ้าเราไม่มาทำ เราก็ต้องทำอย่างอื่น การทำอย่างอื่นมันก็เป็นกรรมอย่างอื่นใช่ไหม กรรมที่เราทำอย่างอื่น กรรมที่เราทำไปมันจะดีก็ได้ จะชั่วก็ได้ จะทำสิ่งใดก็ได้ มันเป็นไปได้ตามวิบากกรรม

แต่เรามาดูเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา ทางจงกรมและการนั่งสมาธิมันบังคับให้บุญกิริยาวัตถุ วัตถุกิริยาที่มันจะไปทำสิ่งใดก็ได้ ทำความพอใจอะไรก็ได้ นี่มันทำไม่ได้เพราะมันต้องบังคับมาให้อยู่ในทางจงกรม ให้นั่งสมาธิภาวนา

การเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาเป็นการปฏิบัติถวายของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราปฏิบัติเพื่อบูชาของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าปฏิบัติบูชาของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ นี่บุญใหม่ ได้บุญได้กุศลใหม่ นี่บุญกุศลทั้งนั้นนะ แล้วพันธกรรมของจิต พันธกรรมของจิตมันตัดแต่งอย่างนี้

เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา หมายความว่า เราทำ เราทำคืออะไร เราทำคือเราเดินด้วยเท้า เรานั่งสมาธิใจ แล้วทำเองมันก็ฝังลงไปทีจิตนี่ไง ถ้ามันฝังลงที่จิตมันก็เกิดอำนาจวาสนาบารมีไง อำนาจวาสนาบารมีมันก็ต่อเนื่องกันไป นี่ไง นี่บุญ การนั่งสมาธิภาวนามีบุญกุศลทั้งนั้น

แต่เราบอกว่าเรานั่งสมาธิแล้วเราจะเหาะเหินเดินฟ้า เราจะรู้วาระจิต เราจะครองโลก ปฏิบัติไปแล้วมันยิ่งไปสร้างกิเลส ปฏิบัติแล้วความจริงเรามาละกิเลส มันเลยกลายเป็นปฏิบัติมาเพื่อไปคู่ย์ให้กิเลสฟูขึ้นมา อู้ฮู! ปฏิบัติแล้วนะ มันต้องรู้ไปหมดทุกอย่างเลย รู้ทะเลรู้โลกเลย... มันไม่ใช่ เพราะอะไร

ที่นี้การประพฤติปฏิบัตินี้ะ ในสมัยพุทธกาล เอตทัคคะ ๘๐ องค์ แต่ละองค์มีความถนัดแตกต่างกันไป เวลาจักรสาวกเบื่อง่ายและเบื่องัว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าส่วนใหญ่แล้วเวลาจะไปทรมานก็จะมีพระสาวกบุตรหรือพระโมคคัลลานะส่วนใหญ่ พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นสงฆ์องค์แรกของโลก เป็นพระสงฆ์องค์แรกเลย สำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้วไปอยู่ป่าเฉยเลย นี่ประวัติแต่ละคนไม่เหมือนกัน ความสำคัญของคนไม่เหมือนกัน การกระทำของคนไม่เหมือนกัน ที่นี้พอเวลาไม่เหมือนกันแล้วมันก็อยู่ที่อำนาจวาสนาของคนใน

ฉะนั้น เวลาเราศึกษา เราอ่านในพระไตรปิฎก ส่วนใหญ่เราก็อ่านเรื่องของพระโมคคัลลานะนะ มีฤทธิ์มีเดชๆ เราก็อยากจะเป็นอย่างนั้นนะ เอตทัคคะ ๘๐ องค์ยังไม่ได้เป็นอย่างนั้นเลย

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน พระอรหันต์นั่งล้อมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย พระอุบาลีเป็นผู้ถามขึ้นมา “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานหรือยัง สงบนิ่งเลย”

พระอนุรุทธะเป็นผู้เลิศในทางรู้วาระจิตเก่งที่สุด ยอดเยี่ยมที่สุดรองจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกว่า “ยัง”

นี่ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาจะปรินิพพาน ตั้งแต่ปฐมฌาน ทุตติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน อากาสนัญญายตนะ วิญญูญาณัญญายตนะ อากิญจัญญายตนะ เนวสัญญานาสัญญายตนะ เวลาเข้าออกๆ แล้วอยู่มาระหว่างกลาง ระหว่างรูปฌาน อรูปฌาน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพาน ธรรมชาติออกจากร่างตอนนั้น

จะว่าจิตก็ไม่ได้ จะว่าอะไรก็ไม่ใช่ เป็นธรรมชาติ ธาตุธรรม

พระอนุรุทธะบอกเลย “บัดนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานแล้ว”

นี่เราพูดถึงว่า ถ้าเราเข้าใจเรื่องอภิญญา เรื่องที่เขาคุยกันเขาไม่กันนั้นมันเป็นเรื่องอภิญญา อภิญญามันเกิดจากภาซีซีไฟร เกิดจากโลกๆ ที่เขาเป็นไปไง แต่เวลามรรคไม่เป็นอย่างนั้นนะ

มรรคคือความสงบของใจ ใจสงบระงับเข้ามาแล้วมีความสุข ใจสงบระงับ ไม่ใช่ได้บำเพ็ญฟางหอบแบกความคิดใจ มันวางของมันได้ นั่นนะสัมมาสมาธิ เวลาสัมมาสมาธิยกขึ้นสู่

วิปัสสนา มันจะเกิดปัญญาต่อเนื่องขึ้นไป ที่เราชาวพุทธเราปฏิบัติกันตรงนี้ไง นี่อริยสัจ นี่แก่นของศาสนา นี่แหละคือสัจจะความจริง

แต่ที่ว่าที่ทรมานนั้นมันได้มามันเป็นกิริยา มันเป็นวิบากกรรมของแต่ละคนมันไม่เหมือนกัน ถ้าไม่เหมือนกัน เราก็คิดว่ามันต้องเป็นอย่างนั้นๆ...ไม่เป็นหรอก ไม่เป็นอย่างที่เอ็งคิดหรอก ไม่เป็น ถ้าไม่เป็นแล้วเราก็กว้างไว้

เราเป็นชาวพุทธไง เราเป็นชาวพุทธ เราเอาแก่นสาร เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธัมมจักขุ จักรได้เคลื่อนแล้ว จักรคือธรรมจักร คือมรรค ๘ มรรค ๘ ที่มันได้เคลื่อนไปแล้วมันได้ชำระล้างกิเลสในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว มันจะคืนมาไม่ได้ พอมันเป็นสัจจะจะเป็นความจริง เทวดาได้ยินได้ฟังแล้วส่งข่าวเป็นชั้นๆ ขึ้นไป

ที่เราประพฤติปฏิบัติกัน เราแสวงหาตรงนี้ไง แสวงหาศีล สมาธิ ปัญญา ศีลภายนอก ศีลภายใน ศีลเป็นอาราธนาศีล เป็นวิริยศีล เป็นอธิศีล ศีลคือความปกติของใจไง เราปฏิบัติเพื่อตรงนี้ไง ถ้าปฏิบัติตรงนี้บ๊อบ เราก็จะพยายามทำความสงบของใจ ถ้าใจมันสงบระงับแล้วเราก็จะมีความสุข

ถ้ามีความสุข ความสุขนี้เป็นวิบากกรรม เป็นผลที่ได้รับ แต่เราทำความสงบแล้วมันเป็นปุณฺณ กัลยาณชน แล้วเราก็พยายามจะกระทำของเราให้เป็นโสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผลขึ้นไปข้างหน้านั่น แต่การกระทำเราก็ฝึกหัดทำตรงนี้

ถ้าฝึกหัดทำตรงนี้แล้ว โดยข้อเท็จจริงแล้วเรามาทวนากันเพื่อความสงบร่มเย็น แต่โดยธรรมชาติของไม้ดิบๆ มันทำได้ยาก ขยะเปียกมันจุดไฟไม่ติดหรอก จุดไฟได้แสนยากเลย แล้วกิเลสค้นหาความทะยานอยากในใจของเราเหมือนขยะเปียก

ขยะเปียก เวลาเดี๋ยวนี้เขาเพิ่งโทษนะ ทิ้งขยะต้องคัดแยกขยะ ทิ้งขยะไม่เป็น ขยะแห้ง ขยะเปียก ขยะวัตถุอินทรีย์ต้องแยกๆ ขยะ เดี๋ยวนี้ทิ้งขยะเขาต้องแยกการทิ้งขยะเลย แล้วขยะของเรามันเปียก แล้วไม่ใช่เปียกตอนนี้นะ มันเปียกมาก็ภพกี่ชาติ แล้วเราจะมากระทำ เพียงแค่ทำความสงบของใจได้ก็นับว่าเก่ง แล้วถ้ามันทำความสงบของใจได้ รักษาไว้ได้ยิ่งเก่งขึ้นไปใหญ่

การรักษาไว้ได้ไง เขาบอกว่า การแข่งขันกีฬาชนะนี่ยาก แต่รักษาแชมป์ยากกว่า นี่ก็เหมือนกัน พยายามทำความสงบของใจให้ได้นี่ยาก แต่จะรักษาให้มันต่อเนื่องยากกว่า การยากกว่าเราต้องดูแลรักษา เรายังรักษาของเราไป

นี่เราจะพูดถึงพื้นเพหรือพื้นฐานของการประพฤติปฏิบัติ ถ้าพื้นฐานของการประพฤติปฏิบัติเราเข้าใจแล้วนะ เราก็มาฝึกหัดของเรา

เวลาฝึกหัดของเราแล้ว ทุกคนเวลามันปฏิบัติไปแล้วมันจะมีประสบการณ์ มันจะมีประสบการณ์มีการกระทำในหัวใจนั้นนะ มันเป็นอย่างใดขึ้นมา ถ้าเป็นอย่างใดขึ้นมา มันก็จะวางรากฐานไว้เป็นพื้นฐานว่า ในการปฏิบัติเรามีจุดเป้าหมายอย่างนี้ เราปรารถนาอย่างนี้ แล้วเวลาทำไปแล้ว เวลาคนทำไปแล้วมีอุปสรรค มีประสบการณ์แตกต่างกันไป

แตกต่างกันไป เราประสบการณ์แล้ววาง วางๆ วางไปข้างหน้า เราไม่ใช่มีประสบการณ์ แล้วเราก็ติด ติดแล้วก็ติดคร่ำครวญใคร่ครวญกับประสบการณ์อันนี้ ใคร่ครวญคร่ำครวญกับประสบการณ์นะ มันเป็นอย่างนั้นๆ มันจะแก้อย่างนั้น มันเป็นอย่างนั้นๆ นะ

แต่โดยธรรมชาติที่ใครมาถามปัญหาส่วนใหญ่นะ เราก็บอก ไซ้ๆ แล้วให้วางซะ แล้วให้พุทโธชัดๆ พุทโธชัดๆ พุทโธชัดๆ ต่อเนื่องไป การรักษาแชมป์ไง รักษาหัวใจที่มันจะเป็นไปได้ไง

แต่ถ้ามันเป็นไปได้แล้ว ไซ้ใหม่ ไซ้ แต่เป็นอดีตกาลนานโพ้นแล้ว มันผ่านมานานแล้ว เราจะเอาปัจจุบันนี้ขึ้นมา มันก็ต้องฝึกหัดที่ปัจจุบันนี้ทำต่อเนื่องไปๆ นี่คือการปฏิบัติเป็นบุญเป็นกุศล

ไม่ใช่ประพฤติปฏิบัติแล้วลงเลสงสัย ใคร่ครวญคร่ำครวญ หงุดหงิดแล้วหาทางไปไม่ได้ วนอยู่นั้น ไหนว่าปฏิบัติแล้วมันดีใจ ไหนว่าปฏิบัติแล้วมันจะเลอเลิศใจ งงเต่กอยู่นี้ หันรีหันขาวไปไม่ถูกอยู่นี้...วาง

เวลามันติดขัดมันก็ติดขัด แล้วเราก็จะพยายามหายใจเข้านี้พุท หายใจออกนี้โกธ ล้างล้างให้หัวใจสะอาดผ่านไป

เวลามันงง สิ่งต่างๆ งง ก็เลสมันกระที่บ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ ให้เราได้งง งงมากขึ้น งงจนหัวบั่น งงจนเวียนหัว งงจะอาเจียนนุ่นน่ะ

แต่ถ้ามันเป็นความจริง วาง สงสัยก็วาง สิ่งที่ได้มาแล้วก็วาง ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ เหตุคือหายใจเข้านี้ก็พุท หายใจออกนี้ก็โ อยู่ที่คำบริกรรมนั้น นี่คือเหตุ เหตุที่เราทำ

เพราะจิตมันทำ จิตมันกำหนดลมหายใจ จิตมันกำหนดพุทโ เพราะจิตมันทำ มีนวัตร รม พอจิตมันทำแล้ว พอมันวางไว้ได้ จิตมันก็เป็นสมาธิ จิตมันก็สงบ

มันจะเป็นอะไรก็แล้วแต่ เป็นจากลมหายใจเข้าออก เป็นจากคำบริกรรม เหตุทำให้หัวใจ มันมีหลัก หัวใจมันอิสระบ้าง มันก็จะแลบออกไปรู้โน้นรู้นี่นั่นแหละ รู้อย่างคำถามไ

นี่พื้นฐานมาเพื่อเวลาพูดแล้วคนถามมันจะได้ไม่งงใจ เดียวบอก ถามข้าง ตอบมา ไป ไหนมาสามวาสองศอก ถามเรื่องหนึ่ง ตอบอีกเรื่องหนึ่ง

ไม่ใช่ ตอบเรื่องที่เอ็งถามนั่นแหละ แต่กลัวเอ็งไม่รู้ใจ ก็เลยวางพื้นฐานไว้ให้เอ็งเข้าใจไว้ ก่อนแล้วก็จะอธิบาย

คำถามว่า “ผมไปปฏิบัติธรรมที่วัด ๒ ครั้ง ครั้งหนึ่งเวลาเดินจงกรมไปแล้ว เดินไปๆ แล้ว มันเวียนหัว ผมก็เลยหยุด แต่สายตาที่มองลงต่ำเห็นพื้นดินมันเลื่อนออกไปๆ”

ถ้าพูดถึงทางธรรมๆ เพราะเราเดินจงกรมอยู่ เดินจงกรมอยู่แล้ว เราเดินจงกรม ๒ วัน ๓ วันขึ้นมาแล้วมันพัฒนาขึ้นมา แล้วถ้าเวลาเรามองลงต่ำ เราจะสะดุด มันเคลื่อนไหวไป

มันเคลื่อนไหว ดินมันอยู่อย่างนั้นนะ ไม่มีอะไรเคลื่อนไหวหรอก สายตา สายตามันมอง มันเป็นอย่างนั้นไป แล้วถ้าพูดอย่างนี้ปั๊บ เราบอก อู้อู! แผ่นดินมันไหว เขาเขียนว่าแผ่นดินไหว นะ

โอ้อโฮ! เห็นหัวข้อที่แรกถามเรื่องแผ่นดินไหว โอ้อโฮ! แผ่นดินไหว โลกจะแตก เขาว่านะ นี่ เวลาคนวิตกวิจารณ์กันไป

แต่มันจะเกิดอะไรขึ้น มันเกิดจากจิตของเราที่มันได้ มันได้เดินจงกรม มันได้การ บำรุงรักษา มันจะรู้เห็นสิ่งใดมันรู้เห็นด้วยอำนาจาสนาของตน แล้วถ้ารู้เห็นด้วยอำนาจาสนา ของตน ถ้ามันมีสติสัมปชัญญะมันก็ โอ! ถ้าเย็นเฉยๆ นะ เดียวมันก็หยุดมันก็นิ่ง

แต่ถ้าครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นนะ ท่านก็หายใจลึกๆ

แล้วถ้ามันเป็นนะ แต่ถ้าพูดอย่างนี้ปั๊บ เราพูดมา เราเป็นมนุษย์เกิดมาบนโลกนี้ ถ้าเกิดบนโลกนี้ เวลาทางการแพทย์ทางวิทยาศาสตร์เขาบอก ไม่ใช่ ถ้าเวลาเดินจงกรมแล้วมันเวียนหัว มันกำลังจะเป็นลม

มันตอบทางการแพทย์ก็ได้ ตอบทางวิทยาศาสตร์ก็ได้ ตอบทางการภาวนาก็ได้ นานาจิตตังทั้งสิ้น แล้วเวลาตอบไปแล้วจับแพะชนแกะ แล้วโลกเขาก็จะคิดอย่างไร เวลาโลก โลกเขามองอย่างไร เวลาคนที่ปฏิบัติฯ เขาเห็นคนไปปฏิบัติหลับตาเดินจงกรมฯ เขาบอกใกล้บ้าแล้วละ ใ้สนี้ใกล้บ้า มันเกือบบ้าแล้ว

แต่เอ็งเดินจงกรมนะ เขากำลังจะสงบอยู่แล้ว เห็นไหม

เวลาปัญหามันเป็นปัญหาจริงๆ แต่เป็นปัญหาจริงๆ ขึ้นมา เวลาหลวงตาท่านพูดนะ เวลาท่านประพจน์ปฏิบัติใหม่ๆ เสร็จสิ้นแล้วท่านบอกว่า ท่านจะพูดแต่ลงใน พูดข้างนอกไม่ได้ เขาจะหาว่าเราบ้า เขาจะหาว่าเราบ้า

นี่ไง ธรรมมันเหนือโลกไง เห็นวิทยาศาสตร์ เห็นไหม เคลื่อนไหวแต่นิ่งอยู่ เคลื่อนไหวแต่นิ่งอยู่ นิ่งแต่มันรับรู้อยู่ อารมณ์ความรู้สึกมันมี แต่มันนิ่ง น้ำที่เคลื่อนที่แต่นิ่งอยู่ มันเป็นอย่างไรวะ เวลาพูดถึงธรรมะมันจะเข้าใจได้ไง มันพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ มันจะพิสูจน์โดยพุทธศาสนา โดยการภาวนา โดยความเข้าใจอันนั้น

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าเวลาแผ่นดินมันไหว มันเคลื่อนไป

เคลื่อนไป มันรู้มันเห็นแล้วมันก็รู้เห็นให้เป็นผลงานของตนไง ถ้ามันรู้มันเห็น ให้เห็นว่าเราทำแล้วมันได้ผลตอบแทนอย่างนี้ไง ผลตอบแทนจากจิตที่มันรู้มันเห็นของมัน ถ้ามันรู้มันเห็นของมัน มันก็ผ่านไป เพราะอะไร

เพราะเขาเดินจงกรมอยู่ดีๆ เดินจงกรมอยู่ดีๆ แล้วมันเวียนหัว มันเวียนหัวต่างๆ

เราเดินจงกรมอยู่ แล้วพอดีบังเอิญเดินไปชนต้นเสา ใ้โฮ! ดาวพรวดเลย เห็นดวงดาวอีกแล้ว ไม่ใช่ ใ้สนั้นคนนั้นกำลังจะสลบไ้

แต่เพราะมันเป็นไปได้ หย้าปากคอก การปฏิบัติใหม่ๆ มันเป็นไปได้ ทั้งทางธรรม ทางธรรมคือหมายความว่าเราเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา ทั้งทางสรีระ ทั้งสุขภาพ ทั้งทางการแพทย์ เพราะอะไร เพราะเริ่มต้นใหม่ๆ เป็นอย่างนี้ทั้งนั้น

แล้วพยายามเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาของเราต่อเนื่องไป มันเป็นผลดีขึ้นมาไหม มันมีความสุขขึ้นมาบ้างหรือไม่ ปัญหาชีวิต ปัญหาที่คับแค้นในใจมันรู้เท่าทันบ้างหรือไม่

เวลาอยู่คนเดียวอย่าคิดอย่าทำแต่ปัญหาของเรามีแต่ความทุกข์ความยาก เวลาเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาแล้วมันเข้าใจปัญหาชีวิตแล้ว เออ! มันก็เป็นอย่างนี้ มันก็ได้เบาบางลง การปฏิบัติมันก็ได้ประโยชน์ขึ้นมาบ้าง

เราประพฤติปฏิบัติมา ปฏิบัติธรรมบูชาของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ผลของการปฏิบัติมันจะเป็นผลงานของเรา

นี่พูดถึงว่าในการปฏิบัตินะ เขาว่า มันเกิดขึ้น ๒ ครั้ง แต่แต่ละครั้งนานไม่เท่ากัน กราบถามหลวงพ่อกว่า แล้วมันเกิดจากอะไรละ

มันก็เกิดจากหัวใจ เกิดจากสายตาที่เรามองเห็นนั่นแหละ แต่เรามองเห็นนะ คุณภาพของหัวใจ ดินมันก็อยู่อย่างนั้นแหละ คุณสิ เวลาของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิด ตรัสรู้ ปรินิพพาน โลกธาตุหวั่นไหว หวั่นไหวไปหมดเลย

มันมีนะ ในพระไตรปิฎก พระอาทิตย์ขึ้นและตกได้ ๓ อย่าง อย่างหนึ่งขึ้นและตกโดยธรรมชาติของมัน อย่างหนึ่งคือเมฆหมอกมันบัง อย่างหนึ่งคือฤทธิ์ของเทวดารั้งไว้ อยู่ในพระไตรปิฎกนะ ฤทธิ์เทวดาทำได้ แต่ทำได้เฉพาะส่วนนั้น แต่โลกอื่นไม่เห็นด้วย ไม่ใช่ไม่เห็นด้วย โลกอื่นไม่ได้เห็นการรังไว้อย่างนั้นด้วย นี่มันเป็นฤทธิ์เป็นเดชอันหนึ่ง แต่มองไปแล้ว เฮ้ย! มันจะจริงหรือวะ เฮ้ย! มันเป็นไปได้หรือ มันเป็นไปได้หรือเป็นไปได้ไม่ได้ อันนี้มันอยู่ในพระไตรปิฎก

สิ่งนี้เราบอกว่า ที่ว่าสิ่งนี้เป็นเรื่องฌานโลกีย์ เป็นเรื่องข้างนอก เราฟังไว้แล้วเราวางไว้ เราเอาความจริงของเรานี้ เราจะเอาความจริงของเรา เอาสัจธรรมขึ้นมา

แล้วถ้าใจมันเป็นธรรมแล้วนะ สิ่งที่คุณอาจารย์ที่ท่านมีฤทธิ์มีเดชที่ท่านทำของท่านได้ อันนั้นมันเหมือนนก นกมันก็บิน นกบินนี้ไม่เห็นอะไรแปลกประหลาดเลย เห็นไหม จิตที่มีอำนาจวาสนาเป็นอย่างนั้นนะ มันเป็นธรรมชาติ มันเป็นธรรมชาติคือว่ามันเป็นไปโดยข้อเท็จจริง เขาไม่ได้ดับไม่ได้แต่ง มันเป็นของมัน

แต่คนที่นกมันบิน เราเป็นคน อ้าว! คนเดียวนี้นกก็ไปเครื่องบินนั่นแหละ มันคนละเรื่องกัน แต่มันถึงคราวถึงเวลามันจะเป็นแบบนั้น

นี่เขาบอกว่า มันเกิดจากอะไร

ถ้ามันเกิดนะ เวลาคนเรานั่งไปร่างกายมันจะพองๆ ร่างกายมันจะกลวงๆ ร่างกายมันจากเจ็บมันจะเป็นชาๆ มันจะไม่รับรู้ร่างกายของมัน นี่ก็เกิดจากปิติ

วิตก วิचार ปิติ สุข เอกัคคตารมณ์ เติญจกรมๆ เติญจกรมจนมันเห็น มันเป็นปิตีก็ได้ เราเห็นจริงๆ นั่นแหละ เห็นจากคนเดินจงกรมนั่นแหละ เห็นจากผู้ภาวนานั่นแหละ แล้วมันเป็นอะไรล่ะ

นี่มันเป็นได้ เกิดจากปิติในใจของเราต่างๆ แล้วการปฏิบัติจริง

เราเคยอ่านหนังสือ เราเคยค้นคว้าในหนังสือ วิตก วิचार ปิติ สุข เอกัคคตารมณ์ นี่เป็นองค์ของสมาธิ แล้วเวลาเราเห็นขึ้นมา เห็นแผ่นดินไหวแล้วเอ็งปิติไหม เอ็งดีใจไหม

ดีใจแต่ว่าๆ คิดว่าตัวเองป่วย ต้องกลับไปหาหมอเลย มันเห็นผิดปกติ

มันเห็นผิดปกติเพราะยังไม่เคยเห็น เอ็งยังไม่เคยเป็น เอ็งก็ทำอะไรไม่เป็น ทำอะไรไม่ได้ แต่พอมันชำนาญแล้วนะ จบ เรื่องนี้นะมันก็เหมือนเราเห็นใบไม้ตก เราเห็นฝุ่น เห็นต่างๆ เราก็เห็น

นี่ก็เหมือนกัน มันเกิดปฏิกิริยานี้มันปลายๆ ความรู้สึกของเรา มันเป็นประสบการณ์ของการภาวนา แต่เวลาภาวนาของเราภาวนาต่อเนื่องไปๆ เพื่อความสงบสุขเท่านั้น

นี่พูดถึงว่า มันคืออะไร มันคือคนเดินจงกรม แล้วเวลาก็มไปแล้วเห็นความไหว

มันก็เหมือนเราเห็นน้ำ น้ำเดียวมันเป็นคลื่น น้ำมันไหวตัวของมัน เดียวมันนิ่ง นี่พูดถึงน้ำ แผ่นดินมันเป็นอย่างนั้นไม่ได้ แต่หัวใจมันเป็นได้ มันเห็นได้ มันเห็นอยู่แล้ว แต่มันเป็นเรื่องเบสิก เพราะเราไม่ได้เอาตรงนี้ เรามาปฏิบัติกันเราเพื่อเอาความสงบเอาความสุขของเรา

แล้วถ้ามันได้แบบนี้แล้วมันก็เป็นการว่า ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ แสดงว่าเราเดินจนกระทั่งสมาธิภาวนามันมีความสงบระงับบ้างมันถึงได้เห็นอย่างนั้น การเห็นอย่างนั้นมันเหมือนกับจะตอบใจทักหัวใจว่า นี่ไง ภาวนาแล้วรู้เห็นอย่างนี้ไง แล้วรู้เห็นแล้วก็เก็บไว้ในใจ ใจแล้วปฏิบัติต่อไปนะ ทำให้ดีขึ้น พยายามทำของเราไป นี่พูดถึงว่าแผ่นดินไหว จบ

ถาม : เรื่อง “แจ้งคนเอารูปหลวงพ่อกไปลงในเว็บไซต์เฟซบุ๊กตามเอกสารที่แนบมา”

ขอแจ้งว่ามีคนเอารูปหลวงพ่อกไปลงในโพสต์ในเฟซบุ๊ก น่าจะไม่ได้ขออนุญาตครับ เบื้องต้นแจ้งให้ลบไปแล้ว แต่ถูกปฏิเสธ จึงแจ้งมาเพื่อทราบครับ

ตอบ : นี่เขาแจ้งมานะ แสดงว่าผู้ที่แจ้งมานี้มีหัวใจที่เป็นธรรม

คำว่า “หัวใจที่เป็นธรรม” เพราะคนที่เคยมาทำบุญที่วัดนี้ คนที่เคยรู้จักในสังคมของเรา เราไม่เคยอนุญาตให้ใครเอาเรื่องในเว็บไซต์ เอาคำเทศน์ต่างๆ ไปลงในเว็บไซต์ของใครทั้งสิ้น แม้แต่คนที่ไปลงแล้ว ผู้ที่เป็นลูกศิษย์ลูกหาเขาก็ยังพยายามไปตามมาให้เอาออกๆ เอาออกเพราะเหตุใด

ให้เอาออกเพราะว่าไม่ให้ลง เพราะถ้าลงไปแล้ว วุฒิภาวะของคนมันไม่เท่าเทียมกัน เวลาเอาไปลงแล้วมันไปพลิกไปแพลงขึ้นมา จากของที่ดีๆ มันจะเป็นของที่เสียหายไป ถ้าของที่เสียหายไป เห็นไหม

ฉะนั้น ผู้ที่แจ้งนี้เขาบอกว่า น่าจะไม่ได้ขออนุญาตจากหลวงพ่อกครับ เบื้องต้นได้แจ้งแล้ว ให้เขาลบ เขาไม่ลบ ถ้าเขาไม่ลบ นี่ไง เว็บไซต์คำสอนของพระอุดมกรรมฐานสายหลวงปู่่มั่น

ถ้ามันเป็นพระอุดมกรรมฐานสายหลวงปู่่มั่น มันต้องมีศีลมีธรรม คำว่า “มีศีลมีธรรม” สิ่งที่เขามานี้มันขโมยเขามา มันขโมยมา มันไปตัดตอนมามันเป็นการทุจริต มันเป็นเรื่องผิดกฎหมาย ถ้ามันเป็นสิ่งผิดกฎหมาย แล้วเราจะเผยแพร่ธรรม เผยแพร่ธรรมด้วยความผิดกฎหมาย ด้วยการฉ้อฉล ด้วยการลัก ด้วยการขโมย เป็นประโยชน์ไหม

เริ่มต้นมันก็ผิดมาตั้งแต่ต้นแล้ว เริ่มต้นก็ไปลักไปขโมยของเขามา แล้วก็ยังมาลง เฟซมัน มาลง ลงทำไม มันเป็นการทุจริต มันเป็นการผิดกฎหมาย

นี่เขาบอกว่า เบื้องต้นได้แจ้งแล้วให้เขาลบ แต่ถูกปฏิเสธ

แล้วคำถามนี้มาในเว็บไซต์นี้ แล้วตอนนี้พระสงฆ์บอกว่า ต้องยุติเดี๋ยวนี้ ต้องลบเดี๋ยวนี้ ต้องลบออกให้หมด

ทางมูลนิธิพระสงฆ์รับทราบแล้ว เดี่ยวจะมีเจ้าหน้าที่ของเขา เขาจะเข้าไปเจรจา ถ้าไม่ เจรจา เจรจาแล้วไม่ได้ เดี่ยวเขาก็ยื่นโนติส เดี่ยวต้องจัดการ เพราะเราจะส่งเสริมให้การลัก ให้ การขโมย ให้การทุจริตเป็นความถูกต้องไปไม่ได้

การลักการขโมยต่างๆ มันผิดมาตั้งแต่ต้น ความผิดตั้งแต่ต้น แล้วเอาความผิดไปสอน คน ก็เข้าคุกไป เรียนในมหาวิทยาลัยคุก ไปสร้าง ไปสร้างวิชาจัดแะให้มันเข้มแข็งขึ้น เคย ปล้นมาตามบ้านคนก็เข้าคุกแล้วเดี๋ยวออกมาจะปล้นธนาคาร นี่ไง นี่เป็นคำสอนพระพุทธรู้ รุณจะไปดาวลูกไก่ จะไปเอาแม่ไก่ ลูกไก่

ไร้สาระ

มันเป็นการทุจริต เราไม่ให้ทำๆ ไม่ให้ทำทั้งสิ้นไง เพราะไปทำแล้วมันเป็นการไปกดไป ข่มไปซีกัน เพราะว่าความเห็นนะ ในทางโลก เพื่อนกัน ที่ไม่ควรจะมาเถียงกันคือ หนึ่ง การเมือง กับศาสนา สองอย่างนี้เถียงกันไม่ได้ ไม่มีวันจบหรอก

ทีนี้มันเกิดเป็นทิวฏฐิ เป็นความเห็นของเขา แล้วเอาคำเทศน์ของเราไป เอารูปเราไป เขามี ตัวอย่างมาให้ดูเต็มไปหมดเลย

ฉะนั้น เจ้าหน้าที่ของเราเดี๋ยวเขาต้องจัดการของเขาให้เขาออก

แล้วเขาออกแล้ว แล้วเวลาหลวงพ่อก็มีเว็บไซต์ แล้วเอาไปออกมันจะเสียหายตรงไหน

เสียหายสิ เสียหายมาก เสียหายตรง หนึ่ง ผิดกฎหมาย ทุจริต เอาไปเพื่อจะไปเหยียบข่ม ขีไคร่นั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

แล้วหลวงพ่อกำทำไม

ของเรา เราก็ทำ ของเรานะ เราก็มีเว็บไซต์เหมือนกัน แต่มีเว็บไซต์เหมือนเรานะ มันเหมือนชนบทไทโบราณนะ บ้านใครหน้าบ้านเขา เขาจะมีโถงมีไหแล้วมีน้ำไว้ให้คนเดินทางได้ดื่มได้กิน

โถงนี้ก็เหมือนกัน เรามีเว็บไซต์ไว้ ใครผ่านไปผ่านมาเข้ามาดูในเว็บไซต์เพื่อเป็นประโยชน์กับเขา ก็เหมือนเดินทางมาแล้วเหนื่อยกระหาย ถ้าที่ไหนมีน้ำให้ดื่มกิน ก็เชิญดื่มเชิญกิน เราให้ไว้อย่างนี้ไง

เรามีเว็บไซต์ไว้ ใครผ่านไป ใครหลงเข้ามานะ แล้วได้ดูเพื่อประโยชน์กับเขา แล้วคนหิวกระหายมานะ ถ้ามันได้ดื่มน้ำดื่มอะไรมันก็มีกำลังใจของมันไปซะไหม นี่ก็เหมือนกัน เว็บไซต์เราเปิดไว้สำหรับคนที่มีจิตเมตตา เพราะอะไร

เพราะคน ลูกศิษย์ใหม่ๆ มาทุกคนเลย ถ้ามาศรัทธาพระสงฆ์นะ “หลวงพ่อก ขอบอย่างหนึ่งได้ไหม...”

ให้กุพุดข้าๆ ไซ้ไหม คนขอกุมาน้ำหกร้อยคนแล้ว

คนไม่เคยผ่านมานะ มันก็ไม่วู้จัก เวลามันผ่านมาแล้วนะ “หลวงพ่อก หลวงพ่อกุพุดข้าๆ หน้อยสิ หลวงพ่อก ผมฟังไม่ทันเลย” ใครๆ ก็มาขอแล้วขอเล่าๆ

นี่มันก็เป็นจิตเมตตา ให้กุพุดข้าๆ ธรรมะหายหมดเลย ถ้าปากกกว่าจะพุดได้ ธรรมะมันไม่มีจะออกเลย แต่ถ้าปล่อยธรรมชาตินี้ไหลฟรีๆ ใส้โฮ! มันออกดีใจ มันเป็นจิตเมตตาของเรา ถ้ามันออกอย่างนี้แล้วมันพรั่งพฐ มันพรั่งพฐออกจากใจ

แล้วมันออกทีละคำๆ มันหายเกลี้ยงเลย หาไม่เจอ เสียบบปลักแล้วเสียบบปลักอีกมันก็ไม่ออกไง

ฉะนั้นบอกว่าให้ข้าๆ

ข้าๆ ก็ไม่มีธรรมะเลย

ฉะนั้น ถ้ามันเร็ว ภาษาเรานะ โทษนะ มันเป็นสไตล์ของเรา มันเป็นความธรรมชาติของมัน เป็นแบบนี้ ถ้าธรรมชาติของเราเป็นอย่างนี้ ปล่อยตามธรรมชาติมันก็เป็นธรรมชาติออกมา ถ้าไปตบไปแต่งมัน ไปบิดไปเปื้อนมันมา มันก็เป็นการตบแต่ง มันก็จะเป็นการทุจริตอย่างที่ว่าเขา

แต่เนี่ยเวลาเขาทุจริตนะ โดยถ้ามันไม่มีเจตนา เวลาเอาไปลง แล้วมีคนไปแจ้งไปเตือน ทำไมไม่ยอมรับความจริง เขาไม่ได้ขออยู่แล้ว

ที่เห็นๆ กันอยู่ในเว็บไซต์ มันมีมาจากมาเลเซีย เขาถึงมาหาเราเลย เขาบอก มาหาหลวงพ่อ คุณเว็บไซต์จนหมดเลย

เราบอก คุณที่ไหนละ

ในยูทูบไง

ในยูทูบ มันกดชื่อเรา ออกเลย ใครเอาไปลงบ้างก็ไม่ว่า แล้วเราไม่มี เราไม่ให้ทำ ไม่ให้ทำ ที่ไหนรู้ไหม ไม่ให้ทำ เวลาคนมันเอาไปใช้เพื่อประโยชน์กับเขาได้นะ แล้วศีลก็ดี สมานก็ดี นี่ก็ดี ไง กิเลสก็ดี วัฏฏะก็ดี

มันเลยบอกว่าหลวงพ่อดูอย่างนี้ กิเลสก็ดี ต่างๆ ก็ดี มันเป็นกิเลส ควรจะชำระรักษา มัน ถ้ามันฟังจนถึงที่สุดแล้ว ใญ่ขึ้นก็ดี

ก็ดีๆ หมายความว่า ข้อที่ ๑. ข้อที่ ๒. ข้อที่ ๓. เวลามันตัดตอนไปนะ เสียหมดเลย คนเรามันจะทำลายนะ มันจะตัดตอนไปทำลายอะไรก็ได้

แต่เราอยู่ในโลกมันก็เป็นเรื่องโลกๆ นะ ถ้าเป็นเรื่องโลกๆ แต่เป็นเรื่องโลกขนาดไหน เพราะเราอยู่กับหลวงตามา อยู่กับครูบาอาจารย์มา เรื่องอย่างนี้ ผู้ที่เป็นสุภาพบุรุษนะ ของเขาไม่ได้ให้ ไม่มีทางตะละเลย ของเขาที่ไม่ได้ให้

ใญ่ไม่ใช่ของที่ไม่ได้ให้นะ ใญ่นี้แข่งเลย เหมือนในหลวงรัชกาลที่ ๙ แข่งใญ่พวกทุจริตนะ ในหลวงของแข่งใญ่คนโกงๆ ใญ่นี้มันก็เหมือนกับแข่งไ้เลย เพราะอะไร

เพราะเวลาห้ามนำไป ต้องขออนุญาตก่อน หนังสือที่พิมพ์ มีคนมาขอพิมพ์หนังสือเยอะมาก เราไม่ให้ เพราะเราเห็นนะ พอไปพิมพ์หนังสือนะ เขาก็จะไปเรียไร พอเรียไรก็เอาชื่อใส่พวกเรียไรแปะไว้หลังหนังสือ...มันไร้ค่า

เงินมันมีค่ากว่าธรรมะหรือวะ

หนังสือนี้รับไม่ได้ เวลามารูปพิมพ์ๆ นะ มาจากเชียงใหม่ก็มี มาจากทางใต้ก็มี มาขอพิมพ์ๆ ไม่ให้พิมพ์ มีธุระอะไรละ เอ็งจัดงานอะไรละ เอ็งเอาเท่าไรละ ๕๐๐ ให้ ๕๐๐ เล่ม เอาเท่าไรให้หมด เราให้เป็นธรรมอยู่แล้ว แต่ให้ไปพิมพ์เอง ไม่อนุญาต เพราะมันต่อมันเติมได้

บอกว่า คนเรียงมันเรียงผิด

เวลามันผิดไปแล้วมันโทษคนอื่นนะ ไม่โทษตัวมันเอง

ไม่ได้ ไม่ได้หรอก แล้ววุฒิภาวะของคนสูงต่ำด้วย มันไม่ได้

นี่เหมือนกัน แจ้งคนเอารูปหลวงพ่อกไปลงในเฟซบุ๊กตามเอกสารที่แนบมา

ฉะนั้น ขอบใจมาก พอขอบใจมาก เราจะถามพวกลูกศิษย์เราเลย ทำไมพวกมันหุตาไม่เห็นวะ ทำไมปล่อยให้คนเขาแจ้งมา

เมื่อก่อนมันมีมา มีลูกศิษย์หลายๆ คนมาเล่าให้ฟังว่าเขาไปเจอในพันทิป แล้วเขาก็ไปถามกันไ้ ทำไมเอารูปหลวงพ่อมาลงละ

อ้าว! ก็ไปทำบุญกุ๊กก็ถ่ายมา ทำไม

สังคมมันเป็นอย่างนี้หมดแล้วไง ก็มาทำบุญกุ๊กก็ถ่ายมา

แล้วเอ็งถ่ายเอามาลงเอ็งขออนุญาตหลวงพ่อกหรือเปล่า

อ้าว! ก็เป็นสิทธิ์ของกู กูถ่ายของกูเอง

ต้องไปแก้ไปไขกันไ้

เราจะบอกว่า ถ้าใจคนเป็นธรรมนะ มันเป็นธรรมมาตั้งแต่ต้น ถ้าใจของคนมันทุจริต มันก็ทุจริตมาตั้งแต่ต้น ไม่เห็นคุณค่าของคนอื่น ละเมิดเขาไปทุกๆ เรื่อง แล้วของที่เขามีลิขสิทธิ์ของมีเจ้าของ มันก็ไปหยิบไปฉวย

“เป็นธรรมๆ ช่วยกันเผยแผ่ ช่วยกัน”

ช่วยกันอะไร ช่วยกันเอาความเห็นมึงบวกเข้ามาใช้ไหม ช่วยกัน ถ้าช่วยกันมึงก็ต้องภาวนาให้เป็นก่อนสิ คนที่จะเผยแผ่ คนจะเผยแผ่สมาธิ สอนสมาธิ ต้องทำสมาธิเป็น คนจะเผยแผ่ธรรมะต้องรู้จักธรรมะ ต้องภาวนาเป็น

ไม่เป็นอะไรสักอย่างเลย แต่เผยแผ่ แผ่ไปแผ่มาแผ่หลาเลย ไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอันเลย

ฉะนั้น ต้องยุติเด็ดขาด ต้องเอาออก ต้องเอาออกแน่นอน เพราะอะไร เพราะว่ามันไปล้ามะเลเทเมา รู้ได้อย่างไรว่าพระรัตนตรัยฐานสาย สายหลวงปู่มั่น หลวงตาท่านยังมีชีวิตอยู่ มันมีคฤหัสถ์คนหนึ่งเขาไปอ่านประวัติครูบาอาจารย์แล้วท่านไปกราบหลวงตาที่วัด แล้วด้วยความชื่นชมใจ

“ดิฉันศรัทธามากเลย พระสายหลวงปู่มั่น”

หลวงตาท่านบอก ท่านสวนกลับนะเพื่อให้เขาตั้งสติ “เรามั่นใจว่า...” หลวงตาท่านพูดนะ “เรามั่นใจว่า ลูกศิษย์สายพระอาจารย์มั่นมีทั้งดีและเลว มีทั้งดีและเลว” ท่านพูดเอง

เราก็ใคร่ครวญว่าทำไมเป็นอย่างนั้น คนเรานะ เรามีศรัทธามีความเชื่อนะ กับครูบาอาจารย์องค์ใดก็แล้วแต่ แล้วถ้าไปอยู่กับครูบาอาจารย์องค์นั้นแล้วไปเห็นพฤติกรรมที่ความผิดพลาด มันหมด ใจมันหมด พอใจมันหมดแล้วมันแบบว่า มันเหมือนกับว่าไม่มีที่พึ่งเลย

แต่หลวงตาท่านสงสารนะ ท่านพูดเลย “เรามั่นใจว่า พระในสายหลวงปู่มั่นมีทั้งดีและเลว”

พอมีทั้งดีและเลว เขาเริ่มต้นตั้งสติตั้งแต่ตอนนี ถ้าเห็นว่าดีก็สาธุ เพราะอะไร เพราะว่าในส่วนที่ดี ถ้าไปเห็นไปส่วนที่เลว เออ! ก็จริง

ในสังคมทุกสังคมต้องมีทั้งคนดีและคนชั่ว คนถูกและคนผิด ถ้าคนผิดนั้นถ้าเป็น
สุภาพบุรุษ เขาก็พยายาม เวลาพระเจ้า สาธุ สุภูมิ สาธุ สุภูมิ ปลงอาบัติ เขาปลงอาบัตียอมรับ
ผิดอันนั้น ประจานความผิดอันนั้นแล้วจะไม่ทำอีก

แต่พวกที่เลวๆๆ มันก็รู้ว่ามันผิด รู้ว่ามันทำไม่ได้ แล้วทำไมมันไม่ยอมรับล่ะ ถ้าไม่
ยอมรับ เราไปแล้วเราก็เป็นเหยื่อเขาไป

ตรงนี้ที่บอกไม่ให้เอาไปลง มันทุจริต เรา รู้ ต้องยุติ ต้องเอาออก ต้องเอาออก

ฉะนั้น จะให้ดำเนินงานไป เดียวเราจะคอยฟังทีมงาน

เดี๋ยวนี้ชักมีทีมงานนะ

จะฟังทีมงานของเราจะไปจัดการ ต้องจัดการ แล้วถ้าจัดการแล้ว บ้านเมืองนะ ประเทศ
ไทยมีกฎหมาย มีการปกครองตามระบบประชาธิปไตย มีรัฐบาลเป็นฝ่ายบริหาร มีนิติบัญญัติ
เป็นฝ่ายร่างกฎหมาย มีศาลเป็นผู้ตัดสิน เมืองไทยมีกฎหมายมีชื่อมีแปะ จะต้องดำเนินตาม
กฎหมาย เอวัง